

ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY

Druh vnitřního řídicího aktu:

Sdělení ředitelky Odboru zaměstnanosti a EU Generálního ředitelství Úřadu práce České republiky č. 4/2026

Název vnitřního řídicího aktu:

Principy poskytování zvolených a zabezpečovaných rekvalifikací

Zrušuje:

Účinnost: od dne vydání

Účinnost: do 31. 12. 2026

Za navrhovatele:

Ing. Zuzana Košáková,
referent Oddělení zaměstnanosti

Datum:

Podpis:

Košáková
Zuzana Ing.
(UPG-AAA)

Digitálně podepsal
Košáková Zuzana Ing.
(UPG-AAA)
Datum: 2026.05.06 06:34:53
+02'00'

Kontroloval z hlediska formálně právního:

Mgr. Bc. Anna Rozlivková,
zastupující vedoucí Právní oddělení

Datum:

Podpis:

Rozlivková Anna
Mgr. Bc. (UPG-AAA)

Digitálně podepsal
Rozlivková Anna Mgr. Bc.
(UPG-AAA)
Datum: 2026.05.06 07:56:07
+02'00'

Schválil:

Ing. Kateřina Budínová,
ředitelka Odboru zaměstnanost a EU

Datum:

Podpis:

Ing. Kateřina
Budínová

Digitálně podepsal
Ing. Kateřina Budínová
Datum: 2026.05.06
08:16:00 +02'00'

Počet originál. výtisků:

1/ elektronická verze

Číslo výtisku:

**1/ elektronická
verze**

Skartační režim:

A

Článek I

Úvodní ustanovení

Na základě dokumentu Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) *„Teze pro zaměření rekvalifikací v roce 2026 na základě Instrukce náměstkyně pro řízení sekce zaměstnanosti MPSV č. 9/2022“* (dále jen „Teze MPSV“), které jsou Přílohou č. 1 tohoto Sdělení a stanovují principy poskytování zvolených i zabezpečovaných rekvalifikací a slouží jako podpůrný metodický materiál pro pracovníky Úřadu práce České republiky (dále jen „ÚP ČR“), je zpracováno toto Sdělení ředitelky Odboru zaměstnanosti a EU Generálního ředitelství ÚP ČR.

Toto Sdělení stanovuje principy poskytování zvolených a zabezpečovaných rekvalifikací, jejichž cílem je více sjednotit a standardizovat rozhodovací praxi zaměstnanců ÚP ČR, zvýšit předvídatelnost a srozumitelnost procesu pro klienty ÚP ČR a současně zefektivnit využití veřejných prostředků určených na nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (dále jen „APZ“). Sdělení konkretizuje aplikaci Tezí MPSV v podmínkách ÚP ČR a současně doplňuje postup pro specifické situace, které Teze MPSV neřeší nebo řeší pouze obecně.

Sdělení slouží jako podpůrný metodický materiál pro pracovníky ÚP ČR, nicméně nenahrazuje aktuálně platnou Instrukci náměstkyně pro řízení sekce zaměstnanosti MPSV č. 9/2022 a Směrnici generálního ředitele č. 3/2022 „Postup při zajišťování rekvalifikací uchazečům o zaměstnání, zájemcům o zaměstnání a osobám se zdravotním postižením a při úhradě nákladů rekvalifikace zaměstnanců“.

Sdělení reaguje na dlouhodobé strukturální změny na trhu práce a na potřebu posílit oblast dalšího profesního vzdělávání dospělých, současně však zohledňuje finanční rámec dostupný v projektech spolufinancovaných z fondů EU a ze státního rozpočtu. Důraz je kladen nejen na propojení rekvalifikace s reálnými možnostmi pracovního uplatnění klienta, ale také na zohlednění individuálních potřeb a situace každého klienta.

Zároveň toto Sdělení upřesňuje postup ÚP ČR při poskytování rekvalifikací v rámci projektu Outplacement II (dále jen „OUT II“), spolufinancovaného z Operačního programu Zaměstnanost plus (dále jen „OPZ+“) a státního rozpočtu, a to ve vztahu k principům poskytování zvolených a zabezpečovaných rekvalifikací podle Tezí MPSV.

Dále toto Sdělení upřesňuje postup ÚP ČR při poskytování rekvalifikací osobám ve výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „VTOS“) v souvislosti s naplňováním Memoranda o spolupráci uzavřeného mezi Vězeňskou službou České republiky, ÚP ČR, MPSV a Ministerstvem spravedlnosti (dále jen „Memorandum“).

Článek II

Tematické/věcné zaměření celostátně podporovaných rekvalifikací

1. Poskytování rekvalifikací se zaměřuje prioritně na oblasti, které:

- a) reflektují strukturální změny trhu práce,
- b) jsou v souladu s národními strategiemi,

- c) vykazují dlouhodobý nedostatek kvalifikovaných pracovních sil.
2. V návaznosti na Teze MPSV Sdělení vychází z celostátně vymezeného okruhu rekvalifikací, u nichž je s ohledem na celostátní potřeby trhu práce presumována zvýšená uplatnitelnost na trhu práce:
- 2.1. **Digitální dovednosti**
- a) základní a pokročilá digitální gramotnost,
 - b) pokročilé IT dovednosti (programování, datová analýza apod.),
 - c) rekvalifikace v oblasti umělé inteligence a kyberbezpečnosti.
- 2.2 **Český jazyk pro cizince** – zaměřeno na pracovní uplatnění – platí pro rekvalifikace od úrovně A2 a vyšší navazující kurz.
- 2.3 **Zdravotní a sociální oblast** – pečující profese (pečovatel, sanitář, pracovníci v sociálních službách apod.).
- 2.4 **Vzdělávání a mimoškolní výchova** – asistent pedagoga/vychovatel, lektor dalšího vzdělávání, chůva apod.
- 2.5 **Technické vzdělávání**
- a) **Dovednosti v Průmyslu 4.0** (ovládání a programování CNC strojů, využití CAD/CAM systémů, práce s PLC systémy, pilot dronu apod.),
 - b) **Energetická transformace a jaderná energetika** (montér fotovoltaických systémů, svářeč apod.),
 - c) **Řemeslné dovednosti** (zedník, tesař, zámečník, klempíř, pokrývač, obkladač, truhlář, podlahář, natěrač, strojní mechanik, autoelektrikář, automechanik apod.),
 - d) **Profesní certifikáty** (průkaz obsluhy vysokozdvížného vozíku, svářečské oprávnění, průkaz strojníka stavebních strojů a další běžná profesní oprávnění apod.),
 - e) **Řidičská oprávnění** pro výkon povolání v dopravě a logistice (skupiny C, C+E, D včetně profesního průkazu řidiče apod.), zejména pro obsazování nedostatkových pracovních pozic.
- 2.6 **Zemědělství a lesnictví** – obsluha zemědělských strojů, těžební a pěstební činnost, obsluha motorové pily a křovinořezu apod.
3. Rekvalifikace **mimo výše uvedené oblasti** je možné rozšířit o **regionální seznam rekvalifikací**, který budou zpracovávat krajské pobočky ÚP ČR.
4. Rekvalifikace **mimo tyto oblasti se budou posuzovat na základě individuálního zdůvodnění** (např. silná návaznost na praxi žadatele nebo konkrétní nabídka zaměstnání v regionu). **Individuální zdůvodnění** lze uplatnit výhradně **u uchazečů a zájemců o zaměstnání zařazených do preferovaných cílových skupin**, případně žadatel konkrétně vysvětlí, jak rekvalifikace zvýší jeho šanci na trhu práce.

Článek III

Principy poskytování rekvalifikace podle cílové skupiny

1. Při posuzování žádostí o rekvalifikaci je žádoucí uplatňovat prioritizaci klientů ÚP ČR v tomto pořadí:
 - a) preferované skupiny uchazečů o zaměstnání (dále též „UoZ“), viz Článek IV tohoto Sdělení;
 - b) ostatní UoZ;
 - c) preferované skupiny zájemců o zaměstnání (dále též „ZoZ“), viz Článek V tohoto Sdělení;
 - d) ostatní ZoZ.

Článek IV

Uchazeči o zaměstnání (UoZ)

1. Primárním cílem je návrat UoZ na trh práce co nejdříve, ideálně po ukončení rekvalifikace.
2. **Rekvalifikace by proto měla:**
 - 2.1 být maximálně efektivní, účelná (poptávaný obor + rychlá aktivace) a hospodárná (mj. cena obvyklá v čase a místě),
 - 2.2 být v souladu s individuálním akčním plánem (dále jen „IAP“),
 - 2.3 vést k získání zaměstnání nebo zahájení samostatné výdělečné činnosti (SVČ).
3. **Preferovanými skupinami UoZ jsou:**
 - 3.1 osoby v 1. a 2. stupni profilace dle § 33a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů,
 - 3.2 osoby, které jsou členem domácnosti s přiznanou složkou na živobytí dávky státní sociální pomoci (Část třetí, Složky dávky, hlava III zákona č. 151/2025 Sb., o dávce státní sociální pomoci, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZoDSSP“)),
 - 3.3 osoby s praxí ve fyzicky náročných profesích, které již ze zdravotních nebo věkových důvodů nejsou schopny výkonu původní profese,
 - 3.4 osoby po dlouhodobé nemoci či hospitalizaci,
 - 3.5 osoby, které vykazují reálný záměr zahájit podnikání (SVČ), a to na základě vypracovaných podnikatelských záměrů nebo výstupu z poradenství pro podnikání (interní nebo externí poradenství). Podnikatelský záměr slouží k posouzení reálnosti a udržitelnosti zamýšlené samostatné výdělečné činnosti; jeho obsah se posuzuje přiměřeně povaze zamýšleného podnikání.
 - 3.5.1 Podnikatelský záměr musí v takovém případě obsahovat minimálně:
 - 3.5.1.1 údaje o žadateli,
 - 3.5.1.2 charakteristiku podnikatelského záměru,
 - 3.5.1.3 analýzu trhu,
 - 3.5.1.4 přednosti podnikatelského záměru,

3.5.1.5 nedostatky podnikatelského záměru.

4. U preferovaných skupin UoZ je možné na základě individuálního zdůvodnění schválit rekvalifikaci i mimo celostátně nebo regionálně vymezený okruh rekvalifikací. U ostatních UoZ mimo preferované skupiny je nutné vždy respektovat celostátně nebo regionálně vymezený okruh rekvalifikací.

Článek V

Zájemci o zaměstnání (ZoZ)

1. Cílem rekvalifikace ZoZ je prevence ztráty zaměstnání, případně změna profese. Rovněž platí, že rekvalifikace by měla být maximálně efektivní, účelná (poptávaný obor + rychlá aktivace) a hospodárná (mj. cena obvyklá v čase a místě).
2. **Rekvalifikace ZoZ by měla:**
 - 2.1 posílit udržení stávajícího zaměstnání v případě, že hrozí jeho ztráta,
 - 2.2 zvýšit profesní mobilitu v případě, že v současném zaměstnání není možné pokračovat,
 - 2.3 přinést kariérní postup do více kvalifikované pozice i v jiném oboru (např. cizinec pracující v maloobchodu, který má pedagogické vzdělání, absolvuje rekvalifikaci v českém jazyce od úrovně A2 výše jako předpoklad pro výkon ukrajinského asistenta pedagoga),
 - 2.4 být motivována reálnou změnou (např. oznamovaný konec pracovního poměru, změna zdravotního stavu, návrat po rodičovské dovolené (dále jen „RD“) a nemožnost pokračovat v původní pracovní činnosti z důvodu péče o děti).
3. **Preferovanými skupinami ZoZ jsou:**
 - 3.1 rodiče na RD nebo vracející se po RD (do jednoho roku po ukončení RD),
 - 3.2 osoby nad 50 let, které potřebují rekvalifikaci pro lepší adaptaci na nové technologie,
 - 3.3 osoby, které jsou členem domácnosti s přiznanou složkou na živobytí dávky státní sociální pomoci (Část třetí, Složky dávky, hlava III ZoDSSP),
 - 3.4 cizinci, kteří pracují na nízkokvalifikovaných nebo nekvalifikovaných pozicích a jejichž dosažené vzdělání a rekvalifikace jim umožní uplatnit jej na kvalifikovanější pozici (vhodná je kombinace rekvalifikace v českém jazyce od úrovně A2 výše a odborné rekvalifikace),
 - 3.5 osoby, u nichž nastala změna zdravotního stavu, pro kterou mají ztížené pracovní uplatnění,
 - 3.6 pracovníci v ohrožených sektorech (transformující se průmysl, pomocní pracovníci výroby apod.).

Článek VI Zamítnutí rekvalifikace

1. Rekvalifikace se zamítá:

- 1.1 pokud z předložených informací v žádosti o rekvalifikaci ze strany UoZ a ZoZ nevyplývá přímá vazba rekvalifikace na jeho následné pracovní uplatnění a rekvalifikace má převážně charakter zájmového vzdělávání a nevztahuje se ke konkrétní pracovní pozici, kterou by žadatel mohl vykonávat. Jedná se zejména o:
 - 1.1.1 **Kurzy zaměřené na volnočasové aktivity v oblasti umění nebo sportu** (instruktor jógy, fitness, pilates, sportovní masér, akreditovaný zdravotník zotavovacích akcí, lektor tance, točič keramiky, domácí pivovarnictví, make-up pro vlastní potřebu, aromaterapie apod.),
 - 1.1.2 **Kurzy zaměřené na osobní rozvoj** (kouč, mediátor, výživový poradce apod.),
 - 1.1.3 **Základní umělecké nebo terapeutické kurzy** (arteterapie, muzikoterapie, tvůrčí psaní apod.),
 - 1.1.4 **Kurzy bez jasné vazby na pracovní místo nebo pozici** v mezinárodní klasifikace zaměstnání (ISCO) nebo národní soustavě kvalifikací (NSK), např. (permakulturní zahradnictví, blogování apod.),
 - 1.1.5 **Kurzy, které jsou zaměřeny na osobní služby bez vazby na výkon této činnosti buď jako zaměstnanec nebo osoba samostatně výdělečně činná, zejména** kadeřník, manikér, pedikér, střihač psů apod.
 - 1.2 pokud o rekvalifikaci, která není součástí celostátně nebo regionálně vymezeného okruhu, žádají zaměstnané osoby (ZoZ), kterým nehrozí riziko, že by bez absolvování rekvalifikace nemohly nadále vykonávat své stávající zaměstnání nebo že by byly ohroženy jeho ztrátou,
 - 1.3 pokud je kvalifikace žadatele (ZoZ i UoZ) v dané oblasti natolik vysoká, že absolvování rekvalifikace nepovede k relevantnímu rozšíření, a poskytnutí podpory by nebylo hospodárné (např. žadatel má vysokoškolské vzdělání ekonomického směru a praxi v účetnictví a žádá o rekvalifikaci Účetnictví).
 - 1.4 pokud u finančně náročnějších rekvalifikací (nad 30 000 Kč) nebude ze strany UoZ/ZoZ doložen reálný předpoklad pracovního uplatnění, tedy pokud nedoloží kontaktní údaje konkrétního zaměstnavatele (název firmy/ jméno zaměstnavatele, adresa a telefonický kontakt pro ověření).
 - 1.5 pokud ZoZ v posledních 3 letech již čerpal prostředky na rekvalifikaci z veřejných rozpočtů, i přesto, že nedočerpal finanční částku 50 000 Kč.
2. ÚP ČR schvaluje vždy maximálně jednu žádost o rekvalifikaci u daného UoZ a ZoZ. Další žádost o rekvalifikaci se zamítá s výjimkou případů, kdy jsou dvě nebo více rekvalifikací nezbytné pro pracovní uplatnění UoZ (např. řidičské a profesní průkazy).

3. V případě zamítnutí rekvalifikace musí být důvody zamítnutí dostatečně písemně popsány a prokazatelně doručeny žadateli o rekvalifikaci. Vzor zamítnutí rekvalifikace s doporučenými formulacemi je Přílohou č. 2 tohoto Sdělení.

Článek VII

Podpora rekvalifikací v rámci projektu OUT II

1. Projekt OUT II je koncipován jako **preventivní nástroj** APZ a má specificky vymezenou cílovou skupinu, která se zásadně liší od standardního nastavení rekvalifikací.
2. **Cílovou skupinu projektu tvoří ZoZ** – zaměstnanci ohrožení ztrátou zaměstnání, kteří do projektu vstupují ještě před ukončením pracovního poměru; po skončení pracovního poměru již vstup do projektu není možný.
3. **Rekvalifikace mohou být poskytovány:**
 - 3.1. ZoZ z řad zaměstnanců s předpokládaným ukončením pracovního poměru **z důvodu hromadného propouštění**, o němž zaměstnavatel písemně informoval dle § 62 až § 64 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů krajskou pobočku ÚP ČR (dále jen „KrP ÚP ČR“); včetně osob, které se z těchto důvodů staly UoZ.
 - 3.2. ZoZ, kteří jsou **ve výpovědní době nebo je u nich důvodný předpoklad ukončení pracovního poměru v následujících šesti měsících**, a to z jiného důvodu než z důvodu hromadného propouštění, zejména:
 - 3.1.1 ukončení pracovního poměru dohodou nebo uplynutím doby určité (včetně dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr – DPP a DPČ),
 - 3.1.2 zaměstnanci, kteří nemohou konat práci z důvodu překážek v práci na straně zaměstnavatele dle § 207 až § 209 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
 - 3.1.3 zaměstnanci, kteří ukončí pracovní poměr dle § 56 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.
 - 3.3. ZoZ z podniků **procházejících restrukturalizací** v důsledku přechodu na nový podnikatelský program.
4. Projekt OUT II **se obecně řídí základními principy** poskytování rekvalifikací, zejména:
 - a) účelností rekvalifikace,
 - b) vazbou na reálné uplatnění na trhu práce,
 - c) hospodárností vynaložených veřejných prostředků.

S ohledem na specifickou cílovou skupinu projektu však **nelze ostatní principy poskytování rekvalifikací mechanicky a v plném rozsahu aplikovat** způsobem, který je standardně nastaven pro UoZ. Striktní aplikace ostatních principů poskytování rekvalifikací bez zohlednění preventivní povahy projektu by v praxi vedla k vyloučení významné části osob, pro které je projekt OUT II určen, a znemožnila by naplnění jeho smyslu.

5. U projektu OUT II je proto **odůvodněná metodická výjimka z přísné aplikace principů poskytování rekvalifikací**, a to výhradně v části týkající se vymezení cílové skupiny. Tato výjimka:
- a) nenarušuje principy efektivního, účelného a hospodárného poskytování rekvalifikací,
 - b) slouží výhradně k umožnění realizace projektu v souladu s jeho cílem,
 - c) reflektuje preventivní logiku nástroje outplacementu, tj. podporu zaměstnanců ještě před ztrátou zaměstnání.

6. **Příklad poskytnutí rekvalifikace s ohledem na nastavené principy:**

Zaměstnanec má uzavřen pracovní poměr na dobu určitou u poskytovatele sociálních služeb. Podmínkou pokračování pracovního poměru po uplynutí této doby (změna na dobu neurčitou) je získání kvalifikace pracovník v sociálních službách.

Tento zaměstnanec může nejdříve šest měsíců před uplynutím pracovního poměru na dobu určitou vstoupit do projektu OUT II a získat potřebnou podporu, včetně profesní přípravy směřující k udržení zaměstnání.

V případě, že se jedná o rekvalifikace s výraznou potřebou na trhu práce, je žádoucí upřednostňovat zabezpečované rekvalifikace.

Článek VIII

Poskytování rekvalifikací osobám ve VTOS

1. Osoby ve VTOS se nenacházejí na otevřeném trhu práce, avšak mohou být v souladu se zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů evidovány u ÚP ČR jako ZoZ. Z povahy VTOS tyto osoby z principu nemohou být UoZ, a proto na ně nelze uplatňovat striktní výklad Tezí MPSV nastavený primárně pro UoZ.
2. Evidence osob ve VTOS jako ZoZ je účelově vedena **výhradně s cílem jejich přípravy na uplatnění po propuštění na svobodu**, zejména prostřednictvím:
 - a) poradenství,
 - b) rekvalifikací a profesní přípravy,
 - c) podpory zvyšování zaměstnatelnosti ještě před ukončením výkonu trestu.
3. Při poskytování rekvalifikací osobám ve VTOS se obecně uplatňují základní principy Tezí MPSV, zejména:
 - a) účelnost rekvalifikace,
 - b) vazba na reálné uplatnění na trhu práce po propuštění,
 - c) hospodárnost vynaložených veřejných prostředků.
4. U osob ve VTOS je odůvodněná metodická výjimka z přísné aplikace principů poskytování rekvalifikací, a to v části týkající se vymezení cílové skupiny a podmínky bezprostředního uplatnění na trhu práce.

Důvodem této výjimky je skutečnost, že:

- a) osoby VTOS objektivně nemohou vstoupit na trh práce před ukončením výkonu trestu,

- b) cílem podpory je příprava na pracovní uplatnění **před nástupem do zaměstnání**, nikoliv okamžité umístění do zaměstnání,
- c) rekvalifikace plní preventivní a resocializační funkci.

Tato výjimka **neznamená oslabení požadavků na účelnost, efektivitu a hospodárnost rekvalifikací**, ale umožňuje jejich realizaci v souladu se smyslem Memoranda a principy APZ.

5. Rekvalifikace osob ve VTOS musí:
- a) odpovídat předpokládanému uplatnění po propuštění,
 - b) vycházet z reálné poptávky trhu práce,
 - c) zohledňovat omezení vyplývající z výkonu trestu (organizace výuky, bezpečnostní režim),
 - d) být přiměřené délky a náročnosti.

Článek IX

Závěrečná a kontrolní ustanovení

1. Toto Sdělení je závazné pro všechny zaměstnance KrP a kontaktních pracovišť ÚP ČR, kteří jsou zapojeni do administrace a schvalování zvolených a zabezpečovaných rekvalifikací spolufinancovaných z OPZ+ a státního rozpočtu nebo financovaných ze zdrojů národní APZ.
2. Při poskytování zvolených a zabezpečovaných rekvalifikací financovaných z Národních individuálních projektů (dále jen „NIP“), které jsou spolufinancovaných z OPZ+ a státního rozpočtu je nezbytné také postupovat v souladu se Sdělením č. 2/2026 Principy rozpočtování v rámci NIP spolufinancovaných z OPZ+.
3. Dodržování tohoto Sdělení, resp. Principů poskytování zvolených a zabezpečovaných rekvalifikací, je předmětem průběžné kontroly ze strany Generálního ředitelství ÚP ČR v rámci standardního projektového řízení NIP a financování národní APZ.

Seznam příloh:

Příloha č. 1 Teze pro zaměření rekvalifikací v roce 2026 na základě Instrukce č. 9/2022

Příloha č. 2 Vzor zamítnutí rekvalifikace